

Elevens namn:	Klass:
Skola:	Kommun:

1. Begreppsuppgift

- a) Nedan finns fyra begrepp som hör ihop med olika delar av ekonomin. Plocka ur rutan nedan de fyra ord som hör ihop med varje begrepp. Skriv orden efter rätt begrepp.

4 p.

Betalningsmedel _____

Sätt att spara _____

Investeringsobjekt _____

Sköta sin egen ekonomi _____

bankkort	skog	MobilePay	spargris	konst	aktier	sparkonto	budget
fastighet	BSP-konto	kreditkort	spårmål	fond	kontant	inkomster och utgifter	
konsumtionsvanor							

- b) En del människor strävar efter ekonomisk frihet. Vad avses med detta? Förklara med egna ord.

1 p.

2. Näthandel

Ittasanomat 6.10.2025: "Förra året anlände 28 miljoner postförsändelser till Finland från länder utanför EU. För detta år förutspår tullen mer än 50 miljoner leveranser. Som jämförelse: år 2022 var siffran 850 000."

- a) Temu och Sheins försäljning har ökat snabbt i Finland. Varför kan dessa nätbutiker sälja produkter så pass billigt? Ange fyra orsaker.

2 p.

- b) Vilka risker kan konsumenten utsättas för genom att använda nätbutiker som Temu och Shein? Ange fyra saker.

2 p.

- c) Av vilka orsaker har många finländska företag kritiserat Temu och Sheins verksamhet?

2 p.

3. Bruttonationalprodukt

a) Kombinera stat och dess BNP (nominell BNP år 2024)

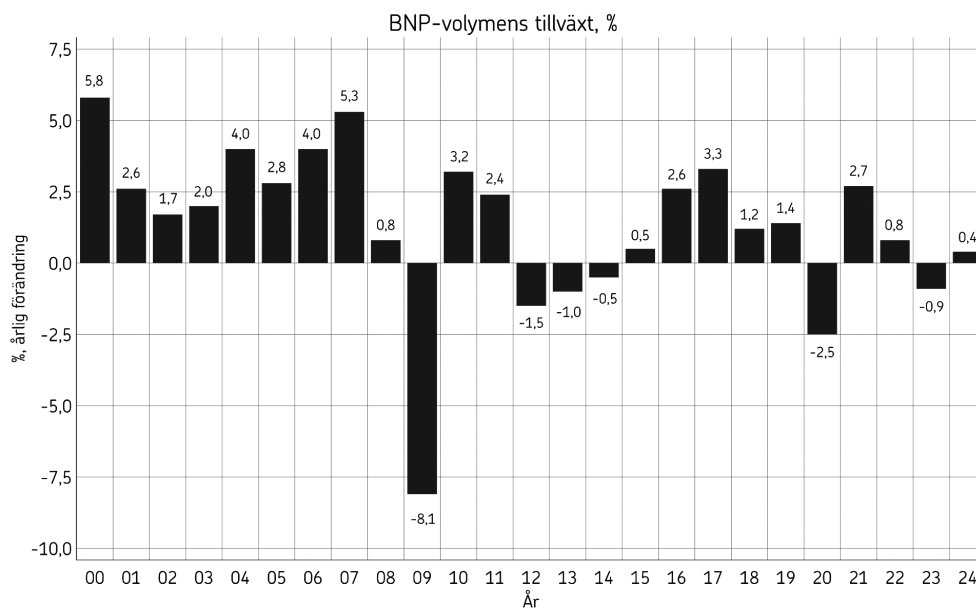
Nederländerna	_____	Tyskland	_____
Frankrike	_____	Finland	_____
Sverige	_____	Estland	_____

40 mrd € 276 mrd € 558 mrd € 1122 mrd € 2920 mrd € 4329 mrd €

Källa: Eurostat

b) Vad avses med bruttonationalprodukt?

c) Nedan illustreras Finlands BNP-tillväxt under 2000-talet. Undersök grafen och jämför BNP-tillväxten 2000–2011 med tillväxten 2012–2023.

Källor: Macrobond, StatFin, OP

4. Räkneuppgift

a) Petra går för att köpa en jacka som kostar 60 euro. Med ett stamkundskort ges 25 % rabatt på jackan. Hur mycket kostar jackan på stamkundserbudande? Markera rätt pris med en cirkel.

- a) 35 euro b) 45 euro c) 15 euro

b) Mikael glömde att betala sin elräkning på 80 euro. En årlig dröjsmålsränta på 10 % tillkommer på fakturan. Mikael betalar räkningen två månader för sent. Hur mycket betalar Mikael sammanlagt inklusive dröjsmålsränta?

- a) 81,33 euro b) 95,50 euro c) 100 euro

c) Sam har möjlighet att utföra 5 timmars extra arbete på lördag. Hans lön är 12 euro i timmen. Sams vänner frågar om han i stället för jobbet vill komma med på en konsert som kostar 40 €. Om Sam väljer konserten i stället för att utföra arbetet, hur stor är hans alternativkostnad?

Jos Sami valitsee konsertin työnteon sijasta, kuinka suuri on hänen vaihtoehtoiskustannuksensa?

- a) 60 euro b) 40 euro c) 100 euro

5. Guld

- a) Granska grafen bredvid. Beskriv förändringen i guldpriset under de senaste 10 åren.

- b) Guld har under de senaste åren varit ett populärt placeringsändamål. Vilka är för- och nackdelarna med att investera i guld? Ange minst fyra saker.

1 p.

2 p.

6. Företagen och börsen

- a) Vad innebär att ett företag är ett aktiebolag (ab)?

- b) Vilka är fördelarna med ett aktiebolag som bolagsform?

- c) Vad är börsen?

- d) Förklara med egna ord varför ett företag kan vilja börsnoteras. Ange två orsaker.

1 p.

1 p.

1 p.

2 p.

7. Barnfattigdom i Finland

Barnfattigdom avser en situation där ett barn bor i ett hushåll vars inkomster är så låga att det ligger under fattigdomsgränsen. I Finland bor cirka 12 % av barnen i sådana familjer.

- a) Vilka konsekvenser kan barnfattigdom ha för barn och unga?

- b) Vilka konsekvenser kan barnfattigdom på längre sikt ha för nationalekonomin?

- c) Hur skulle barnfattigdomen kunna minskas?

2 p.

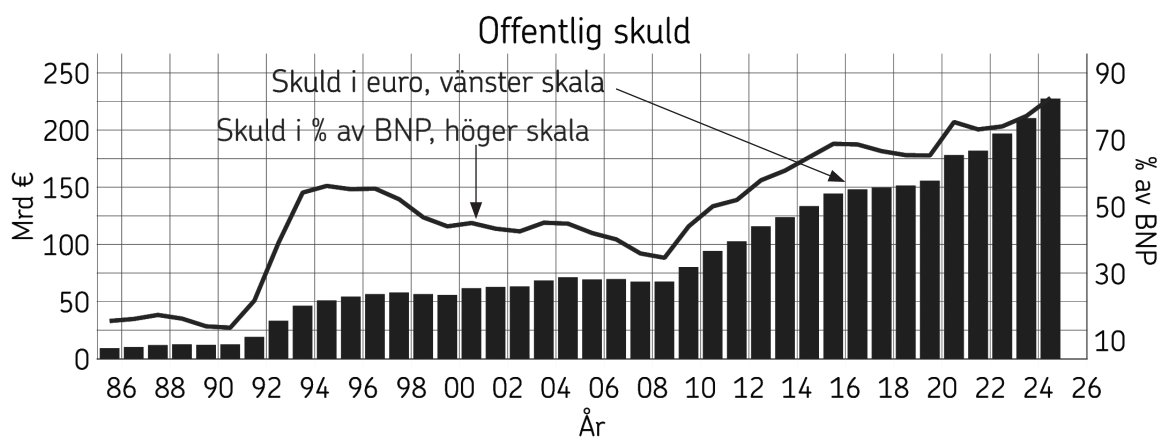
2 p.

2 p.

8. Den offentliga skulden

12 p.

Hur har statsskulden utvecklats från 1980-talet till år 2024? Ta i beaktande både skulden i euro och skulden i förhållande till ekonomins storlek. Varför har statsskulden utvecklats på det sätt som visas i grafen? Använd grafen i ditt svar.

Källor: Macrobond, StatFin, OP